

أحكام الصيام - بشتو

دروژے احکام

Aghalibrary.com

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي

239

هاتف: ٤٢٣٤٤٦٦ ٠١٦. فاكس: ٤٢٣٤٤٧٧ ٠١٦

تعاوني الزلفي

أحكام الصيام - اللغة البشتو

دروژے احکام

Aghalibrary.com

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد
ونوعية الجاليات بالزلفي

أحكام الصيام

أعدّه وترجمه للغة البشتو

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد و توعية

الجاليات بالزلفي

الطبعة الأولى: ١٤٣٩/٨ هـ

ح المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد و توعية الجاليات بالزلفي

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد و توعية الجاليات بالزلفي

أحكام الصيام- الزلفي، ١٤٣٩ هـ

رقمك: ٠٦-٠-٨٢٤٣-٦٠٣-٩٧٨

(النص باللغة البشتو)

١- الصوم

أ- العنوان

١٤٣٩/٦٣٥٢

٣، ٥٢٥

رقم الايداع: ١٤٣٩/٦٣٥٢

رقمك: ٠٦-٠-٨٢٤٣-٦٠٣-٩٧٨

دروڑے احکام

د روڑے د نیولو حکم:

د اسلام پہ پنخو ارکانو کنبی یو رکن د
 رمضان روڑے نیول دی، ددے وینا د
 رسول اللہ ﷺ د وجے نہ: « بُنِيَ الْإِسْلَامُ
 عَلَى خَمْسٍ شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنَّ
 مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ
 وَالْحَجِّ وَصَوْمِ رَمَضَانَ » متفق علیہ. ترجمہ
 د اسلام پنخہ بناکانے دی، د لا الہ الا
 اللہ محمد رسول اللہ گواہی کول، د

مانحہ پابندی کول، زکات ورکول، د بیت
الله حج کول، او د رمضان روژہ نیول .

روژہ: د الله تعالیٰ د رضا دپاره د صباء
صادق نه تر د نمر پریوتو پورے د
خوراک خنباک نه او د خپل اهل سره د
هم بسترے نه او د ټولو روژہ ماتونکی
خیزونو نه الله تعالیٰ ته د خپل ځان د
نزدے کولو په نیت باندے ځان وساتلے
شی، دیته روژہ وئیلے کیری. د ټول امت
پدے خبره اتفاق دے چه د رمضان
روژہ نیول فرض دی، ددی وجے نه چه

اللہ پاک فرمائیلى دى: [فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمْ
الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ] {البقرة: ۱۸۵} ترجمه:
خوك چه حاضر شى ستاسونه مياشت
درمضان ته نوروزه دے ونيسى .

روزه نيول واجب دى په هر بالغ، عاقل
باندے، د بلوغ علامه داده چه پنخلس
كالو ته عمر ورسيرى، يا د نامه نه
لاندے ويخته راوتوكيرى، او يا ترے
نطفه خارجه شى په احتلام وغيره سره، د
زنانه د بلوغ يوه علامه د حيض راتلل

دی، نو هر کله چه یو ددے علامونه
موجوده شی نو دغه انسان بالغ دے.

د رمضان د میاشته فضیلت :

الله تعالی د رمضان میاشت لره بے شماره
خصوصیتونه او خوبیانے ورکړیدی چه
بعض د هغه نه دادي :

۱- روژه دار دپاره ملائک بڅنه غواړی تر
خو چه ئے روژه نوی ماته کړی .

۲- سرکشه شیطانان پکښې ترلے شی .

۳- پدے کنبی د لیلۃ القدر شپہ ده چه

د زرو میاشتو د عبادت نه غوره ده،

۴- روژہ دارو ته د رمضان په آخری شپہ

کنبی بڅنه کیږی .

په هره شپه د رمضان کنبی الله تعالی

خپل بندگان د اور نه خلاصوی .

په رمضان کنبی عمره کول د حج برابره

وی . د رمضان نور فضائل هم په احادیثو

کنبی ذکر دی، لکه په حدیث د ابو

هریره رضی الله عنه کنبی راغلی دی :

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا

وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ» متفق علیہ۔ (خوک چہ د رمضان روڑے ونیسی د ایمان سرہ او د ثواب پہ نیت، د ہغہ مخکبني تہل گناہونہ بہ معاف شی)۔ بل حدیث کنبی راغلی دی : عن ابی ہریرۃ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «كُلُّ عَمَلٍ ابْنِ آدَمَ يُضَاعَفُ، الْحَسَنَةُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِمِائَةٍ ضِعْفٍ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَّا الصَّوْمَ فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ» ، متفق علیہ ترجمہ: د ہر انسان نیک عمل اللہ تعالیٰ دوچندہ کوی د لس چندو نہ تر اووہ سوو چندو پورے اللہ تعالیٰ

فرمائی : سیوا د روژے نہ چہ دا صرف
زما دپارہ دہ، او ددے بدلہ بہ زہ ورکوم .

رمضان د راتلو ثبوت

د رمضان دراتلو ثبوت پہ دوہ طریقوسرہ
کیری :

(۱) د میاشت پہ لیدلو سرہ، چہ کلہ د
رمضان میاشت ولیدلے شی، نو روژہ
نیول فرض شی، د رسول اللہ ﷺ فرمان
دے : **إِذَا رَأَيْتُمُ الْهَيْلَالَ فَصُومُوا، وَإِذَا
رَأَيْتُمُوهُ فَأَفْطِرُوا** متفق علیہ ترجمہ:
کلہ چہ میاشت ووینیئ نو روژہ ونیسیئ

اوکله چه میاشت ووینی نو روژہ ماتہ کپئی. یعنی اختر وکپئی. د رمضان د میاشته دپاره د یو رشتینی کس گواهی کافی ده، او د اختر دپاره د دوه عادلانو گواهی ضروری ده.

(۲) یا دا چه د شعبان د میاشته دیرش ورخے پوره شی، نو ورپسه ورخ به د رمضان اولنی ورخ وی، ددے وینا د رسول الله ﷺ د وجه نه : «فَإِنْ غَمَّ عَلَيْكُمْ فَأَكْمِلُوا الْعِدَّةَ ثَلَاثِينَ» متفق علیه. ترجمه: کچرته وریخ شی (د رمضان میاشت پته

شی) نو پوره کړی شمیر ددیرشو ورځو
(د شعبان).

روژه ماتول د چا دپاره جائز دی؟ :

(۱) هغه ناروغه انسان چه د صحت امید
ئے کیدلے شی، او روژه نیولو کښې ورته
مشقت وی، نو هغه له روژه ماتول جائز
دی، روستو به بیا قضائی ادا کړی، او
هغه څوک چه مرض ئے همیشه او لا
علاج وی، د روغتیا څه امید ئے نوی نو
هغه معذور دے، که روژے ونه نیسي،
البته د روژو کفارہ به ورکوی، د یوے

روژے پہ بدل کنبی بہ یو مسکین تہ
 طعام ورکوی، او یا بہ نیم صاع غلہ
 ورکوی یعنی تقریباً (۱.۲۵) پاؤ باندے یو
 کیلو.

(۲) مسافر د خپل کلی نہ پہ سفر روان
 شی، واپس خپل کلی تہ راتلو پورے روژہ
 ماتول ورلہ جائز دی، ترخو پورے چہ یو
 خائ کنبی د قیام ارادہ ئے نوی کپی .

(۳) حاملہ بنخہ او یا ماشوم تہ پیئ
 ورکونکے بنخہ ہم روژہ ماتولے شی،
 پدے شرط چہ خپل یا د ماشوم صحت

تہ خطرہ وی، خو چہ مجبوری ختمہ شی
بیا بہ قضائی راوگرخوی .

(۴) هغه انسان چه د هغه عمر داسے حد
تہ رسیدلے وی چه روزہ نیول ورتہ گران
وی، روزہ ماتول ورله جائز دی، قضاء
ورباندمے هم نشته، البتہ دیوے روزے
پہ بدل کنبی بہ یو مسکین تہ طعام
ورکوی .

روزہ ماتونکی خیزونہ :

۱- قصدًا خوراک خنباک کول : البتہ پہ
هیره باندے خوراک خنباک سره روزہ

نه ماتیری، رسول الله ﷺ فرمائی دی
 :«مَنْ نَسِيَ وَهُوَ صَائِمٌ فَأَكَلَ أَوْ شَرِبَ فَلَيْتَمَّ
 صَوْمَهُ فَإِنَّمَا أَطْعَمَهُ اللَّهُ وَسَقَاهُ» رواه مسلم .

ترجمہ: شوک چہ ہیرہ باندے خوراک
 خنباک وکری او روڑہ دار وی نو روڑہ
 دے پورہ کری۔ دغہ رنگہ پوزہ باندے
 خیتے تہ اوبہ تلل یا د رگ پہ واسطہ
 گلو کوزیا وینہ بدن تہ خیرول، او یا هر
 هغه خیز چہ بدن تہ دغذاء پہ طور فائده
 ورکوی روڑہ ورسره ماتیری، حآن ترے
 ساتل پکار دی .

۲- د خپل اهل سره هم بستري (جماع) کول کله چه روژه دار د خپله کور ودانے سره همبستري وکړي، نو روژه ئه باطله شوه، کفار به هم ورکوي او قضاء روژه به هم نيسي، د کفارے درے صورتونه دي :

۱- غلام آزادول .

ب- کچرته غلام نشي آزادولے نو بيا به دوه مياشته پرله پسے روژے ونيسي، بغير د شرعي عذر نه به مينځ کي روژه نه ماتوي، مثلاً د اختر په ورځو يا د مرض

وغیرہ پہ صورت کنبی روژہ ماتولے شی،
 بغیر د شرعی عذر نہ کہ یوہ ورخ ہم
 روژہ ماتہ کپی، دوبارہ بہ د سر نہ شروع
 کوی .

ت_ کہ د دوه میاشتو روژو وس نہ لری،
 نو بیا بہ شپیتو (۶۰) مسکینانو ته طعام
 ورکری .

۳- قصدًا د بدن نہ نطفہ خارجه شی
 لکه د خپل اهل سره لوبے کول یا بلے
 طریقے سره نطفہ خارجه کپی، نوروژہ
 ورسره ماتیری، قضاء بہ راوری، کفارہ

وربانده نشته، البته احتلام بانده
 روژه نه ماتیربی، حُکّه هغه بے اراده
 وی .

۴- حجامه کول یعنی د بدن نه وینه
 ویستل : د حجامے په صورت کنبې، یا
 وینه ورکولو سره روژه ماتیربی، البته د
 تیست دپاره لږه وینه ورکولو سره روژه نه
 ماتیربی، او یا غیر اختیاری وینه خارجه
 شی لکه د پوزے نه، یا د زخم نه یا د
 غابن وغیره نه، نو روژه ورسره نه ماتیربی

۵- قصدًا قیئ کولو سره : البتہ کچرتہ غیر اختیاری وی نو بیا روژہ ورسره نه ماتیری .دے ذکر شوی خیزونو سره روژہ ماتیری، ترسو پورے چه اراده او قصد ورسره ملگرے وی حُکَہ چه په خطاء سره یا په ناپوهتیا سره او یا په هیره سره روژہ نه ماتیری.

۶- روژہ ماتونکي خیزونو کنبی د حیض او نفاس وینه خارجیدل هم داخل دی، هرکله چه زنانه وینه ووینی نوروژہ ئے ختمه شوله، د حیض یا د نفاس والا

زنانه دپاره روژہ نیول حرام دی، البتہ بیا
به ئے قضائی راوړی .

هغه خیزونه چه روژہ ورسره نه خرابیری:
غسل کول، لامبو وهل، یا گرمی کبښې
اوبو بانده ځان لوندول ۲- د صبا د
راختلونه مخکښې د شپه خوراک
څښاک او هم بستری کول جائز دی .

۳- د مسواک استعمال د ورځے هر وخت
کبښې روژے ته څه نقصان نه رسوی
بلکه مستحب عمل دے . د حلال دوائی
استعمال پدے شرط چه غذاء نوی

دده و جي نه (انجڪشن) ستنه چه
 غذائيت پڪڻي نوي جائز ده، ليڪن
 شپه ته روستو کول بهتره دي، سپرے
 وهل يا د طعام نه خڪه کول پده شرط
 چه د مرئ نه لاندے تير نشي جائز ده،
 دغه رنگه د خوشبو استعمال يا خوله او
 پوزه کڻي اوبو اچولو سره روژه نه
 ماتيري مگر ڊيره مبالغه به پڪڻي
 نشي کيدلي. د حيض او نفاس وينه که د
 شپه بنده شي، نو غسل سهار ته روستو
 کول جائز دي، او دغه حکم د جنب

هم دے چه حالت د جنابت کنبی
پیشمنے وکری، او سهار غسل وکری .

تنبیہات :

۱- کچرتہ یو کافر درمضان پہ ورخ کنبی
اسلام راوپی نو باقی ورخ به خوراک
خبناک نه کوی، او د دغه ورخے قضاء
وربانده نشته دے .

۲- د صبا د راختلونه مخکبني د شپے
هره حصه کنبی د روژے نیت کول
ضروری دی، دا حکم د فرضی روژو
دپاره دے، او د نفلی روژو نیت د نمر د

راختلونه پس ہم کیری چه خوراک
خساک ئے نوی کری .

۳- روزہ دار دپارہ د روزہ ماتی پہ وخت
کنبی ڀیرے دعاگانے غوبتل مستحب
دی، حُکَہ چه حدیث کنبی راغلی دی
:«إِنَّ لِلصَّائِمِ عِنْدَ فِطْرِهِ لِدَعْوَةٍ مَا تُرَدُّ» . ابن
ماجه. ترجمہ : د روزہ دار د روزہ ماتی پہ
وخت کنبی دعاء نہ رد کیری . خاصکر
د روزہ ماتی دعاء حدیث کنبی ذکر ده :
«ذَهَبَ الظَّمَأُ وَابْتَلَّتِ العُرُوقُ وَثَبَتَ الأَجْرُ إِنْ
شَاءَ اللهُ» ابوداؤد. ترجمہ: تنده ختمه شوله،

رگونه لوانده شول، او که الله وغواری نو
اجر هم حاصل شو

۴-د رمضان د راتللو خبر چه د ورخے
په مینخ کبني راشی نو باقی ورخ به
خوراک خبناک نه کوی او ددے ورخے
قضاء به هم راگرخوی .

۵-د چا په ذمه چه د رمضان روژے پاتے
وی باید چه تلوار پکبني وکړی اگر که
روستوالے پکبني جائز دے او ترتیب
پکبني هم شرط ندے، بغیر د عذر نه د
بل رمضان پورے روستو کول پکار ندی.

د روڑے سنت:

۱-د پیشمنی خوراک کول، حدیث راغلی دی: (تَسَحَّرُوا فَإِنَّ فِي السَّحُورِ بَرَكَهً) متفق علیہ. ترجمہ: پیشمنی کوی یقینا پہ پیشمنی کنبی برکت دے، پہ پیشمنی کنبی آخر د شپے تہ روستوالی کول سنت طریقہ دہ، حدیث کنبی راغلی دی: ((لَا تَزَالُ أُمَّتِي بِخَيْرٍ مَا عَجَّلُوا الْفِطْرَ وَآخَرُوا السَّحُورَ)) صحیح الجامع. ترجمہ: ہمیشہ بہ زما امت پہ خیر باندے وی ترخو چہ مخکنبی والے کوی روڑہ ماتی کنبی، او روستوالی پیشمنی کنبی کوی.

۲-د روژہ ماتی صحیح وخت د نمر
 پریوتلو وخت دے. روژہ پہ کھجورو
 ماتول افضل دی، کہ کھجورے نوی،
 بیا اُبو بانده او کہ اوبہ ہم نوی بیا
 کہ هر شی د خوراک میلاؤ شی، روژہ
 پرے ماتول پکار دی. د روژہ دار دعاء
 هر وخت کنبی خاصکر د روژہ ماتی پہ
 وخت کنبی ډیره بنه قبلیری، حدیث
 کنبی راغلی دی: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " ثَلَاثُ دَعَوَاتٍ مُسْتَجَابَاتٌ لَا
 شَكَّ فِيهِنَّ دَعْوَةُ الْوَالِدِ وَدَعْوَةُ الْمُسَافِرِ
 وَدَعْوَةُ الْمَظْلُومِ ". ترجمہ: درے قسمہ دعاکانے

ڊيرے بنے قبليری، دعاء د روزہ دار،
 دعاء د مسافر او دعاء د مظلوم . د
 رمضان په شپو کښې قیام اللیل
 (تراویح) کول ضروری عمل دے، حدیث
 کښې راغلی دی : «مَنْ قَامَ رَمَضَانَ اِيْمَانًا
 وَ اِحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ». متفق
 علیه . ترجمه: چا چه د ایمان سره د اجر
 دپاره د رمضان قیام وکړو مخکښي
 گناهونه به ورته معاف شی . غوره دا ده
 چه د امام سره وکړے شی، حُکھ چه
 حدیث کښې راغلی دی : «مَنْ قَامَ مَعَ
 الْاِمَامِ حَتَّى يَنْصَرِفَ ، كُتِبَ لَهُ قِيَامُ لَيْلَةٍ» .

رواه اهل السنن. ترجمہ: چا چہ قیام وکرو
 د امام سرہ تردے پورے چہ امام
 راوگرخی وبہ لیکلے شی دده دپارہ ثواب
 د قیام اللیل. او دغه رنگہ پیرے صدقے
 کول، او د قرآن کریم تلاوت حُکَہ چہ
 رمضان شهر القرآن ده، د قرآن کریم
 لوستونکی ته په یو حرف یوه نیکی
 میلاویری او یوه نیکی په لس چندہ ده.

تراویح

د رمضان په میاشت کنبی د شپے په
 جمعے سرہ مونخ کولو ته تراویح، قیام اللیل

او تہجد وغیرہ وٹیلے شی ددے وخت د
 ماسخوتن نہ واخله تر د صبا د راختلو
 پورے دے، پہ احادیثو کنبی دیتہ ډیر
 ترغیب ورکړے شویدے، سنت پکنبی
 یولس (۱۱) رکعاته دی چه په هرو دوه
 رکعاتو باندے سلام وگرځولے شی، او که
 د یولسو (۱۱) رکعاتونه زیات وکړے شی،
 نو څه نقصان پکنبی نشته دے، او
 خائسته والے او اوردوالے پکنبی پکار
 دے، خو چه په مونځ کونکو باندے
 مشقت نوی، زانہ ورته هم مسجد ته

حاضریدلے شی خو چه فتنه نوی او خپل
ستر او پردے اہتمام کولے شی .

نفلی روژے

رسول اللہ ﷺ نفلی روژو ته هم ډیر
ترغیب ورکړیدے چه په لاندینی ډول دی
۱= شپږ روژے د شوال د رمضان نه پس
حدیث کنبی دی : «مَنْ صَامَ رَمَضَانَ ثُمَّ
أَتْبَعَهُ سِتًّا مِنْ شَوَّالٍ كَانَ كَصِيَامِ الدَّهْرِ» رواه
مسلم. ترجمه : چا چه د رمضان روژے
ونیولے او وریسے د شوال شپږ روژے
ونیولے، دا پشان د ټول کال د روژو دی .

۲ = ہفتہ کنبی دوه ورخے د گل ورخ
(پیر) او د زیارت ورخ (جمعرات) باندے
روژہ نیول سنت دی.

۳ = ہرہ میاشت کنبی درے ورخے
روژے نیول افضل دی، کہ د ایام البیض
ورخے وی، دیارلسمه (۱۳) خوارلسمه (۱۴)
پنخلسمه (۱۵) او کہ نورے ورخے وی.

۴ = د عاشورے د ورخے روژہ د محرم د
میاشته د لسمے ورخے روژہ ده، او
مستحبہ دا ده چہ یوہ ورخ ترے مخکنبی
او یا یوہ ورخ روستو روژہ و نیولے شی: قال

رسول الله ﷺ : وَصِيَامُ يَوْمِ عَاشُورَاءَ، إِنِّي
 أَحْتَسِبُ عَلَى اللَّهِ أَنْ يُكَفِّرَ السَّنَةَ الَّتِي قَبْلَهُ». رواه مسلم.
 ترجمہ: رسول الله ﷺ فرمائیے
 دی : د عاشورے د ورخے روژہ نیول زہ
 امید ساتم د الله تعالیٰ نہ چہ د یو کال
 مخکنی گناہونہ وریژوی .

۵ = د عرفے د ورخے روژہ چہ د ذی
 الحجے د نهمہ ورخ دہ، حدیث کنبی
 راغلی دی : صِيَامُ يَوْمِ عَرَفَةَ أَحْتَسِبُ عَلَى اللَّهِ
 أَنْ يُكَفِّرَ السَّنَةَ الَّتِي قَبْلَهُ وَالسَّنَةَ الَّتِي بَعْدَهُ،
 رواه مسلم. ترجمہ: د عرفے د ورخے

ورژہ نیول (نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم) فرمائی: زہ د اللہ نہ امید کوم چہ یو کال مخکبئی او یو کال وروستی گناہونہ ووریزہ وی.

هغه ورخی چہ هغه باندے روژے نیول حرام دی:

۱= د اختر ورخے ورکوئی اختر او لوئی اختر.

۲= د ذی الحجے یولسمه، دولسمه او دیارلسمه ورخ باندے چہ ایام التشریق ورته وائی، روژہ نیول حرام دی.

۳ = د حیض او د نفاس پہ ورخو کنبې
روژه نیول حرام دی .

۴ = د بنځے نفلی روژه د خاوند د اجازت
نه بغیر چه خاوند ئے حاضر وی .
حدیث کنبې راغلی : «لَا تَصُومُ الْمَرْأَةُ
وَبَعْلُهَا شَاهِدٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ فِي غَيْرِ رَمَضَانَ». متفق
علیه. ترجمه: روژه به نه نیسی یوه بنځه
چه خاوند ئے حاضر وی مگر په اجازه
د هغه باندے سیوا د رمضان نه
وبالله تعالی التوفیق .

فہرست دروژے احکام

3	دروژے د نیولو حکم
4	روژہ
6	د رمضان فضیلت
9	د رمضان د راتلو ثبوت
11	د چا دپارہ روژہ ماتول جائز دی
13	کمو کارونو سرہ روژہ ماتیری
14	کمو کارونو سرہ روژہ نہ ماتیری
21	تنبیہات
24	دروژے سنت
28	تراویح
29	نفلی روژے
33	روژہ نیول پہ کمو ورخو کنبی منع دی